

SÜMEGE-SZENT-GRÓTH

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen minden vasárnap

Előfizetés árak: Egész évre 4 frt = 8 korona Fel évre 2 frt = 4 „ Negyed évre 1 frt = 2 „ Egyes szám ára 10 kr.		Hirdetmények: 2 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 9 kr. többszöri hirdetésnél 7 kr. — Bélyegdíj 30 kr. Nyitltör petítorára 20 kr. Csak bérmentett leveleket fogadunk el.	▲ lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez küldendők. A lapot illető minden fizetés a kiadóhivatalba küldendő. Keziratokat vissza nem küldünk.
--	--	--	---

Lapunk számára hirdetésekkel elfogad Budapest: a Reuter ügynökség, Blockner J., Eckstein Bernat hirdetési irodája Fűrőd-utca 4. sz., Magy. Tavir. Iroda hirdetési irodája Granatos-utca 1., Fischer A. D. hirdetési irodája Oratvan-utca 1. és Goldberg W. A. Bécsben: Mosse Rudolf hirdetési irodája Szombathelyen: Apfel Sándor hird. irodája

A német nyelv.

A sümegei iskolaszék október havi ülésén kiküszöbölte a német nyelvet a sümegei elemi iskolából!

Te jó magyar népem, ugye, hogy szived repes az örömtől, lelked ujjong, hogy a te bölcs vezetőid egyszer eltaláltak szived vágyát, követték annak sugallatát.

Felénk, gyávabb atyámfiai, ti pedig ne remegjétek, van még hazafias tulokos bölcsesség a világon, ne feljétek, nem dőlnek össze Sümege falai, Bécs homlokán elsimulnak a redők, Ausztria szempillái nem hunyorgatnak megvetően rátok, mert nem, nem igaz ám az, amit ott fent mondtam, csak úgy meg akartalak tréfálni benneteket. Olyan jó tréfát csináltam, kacagjatok hozzá! Egyedül az én lelkem boruljon be, én is úgy kacagok, hogy majd megszakad a szívem fájdalomában, hadd csorogjanak könnyeim hazafias bánatomban.

Ti higgadt bölcs városatyák pedig álljatok körül engem, gunyolódjatok s üzzetek csufot belőlem, mondjátok, hogy örült sovíniszta vagyok s mi mindnyájan ostobák vagyunk, akik kiakarjuk küszöbölni a német nyelvet az iskolából. Nem fogom lesütöni a szemémet, lelkemre mondom, lesz-

nek követőim ezren Sümege városában, kik száz hatalomnak is szemébe merjük mondani, hogy nem helyesen cselekedtek!

De mi magyarok olyan bölcs és praktikus nemzet vagyunk, hogy olyan nincs a világon. Meghajunk, földig megalázzuk vén koponyánkat, csak hogy másnak kedvében járjunk, másnak haragját magunkra ne vonjuk. Ez úgy van országban az országban, mint kicsiben kis városi társadalmunkban.

Miért hagyjuk meg a német nyelvet népiskolánkban? A többség azt feleli: Egy nagy emberünk azt mondta: »a hany nyelvet tud valaki, annyi ember«, művelni kell az ifúságot, hadd tanuljon mentül többet, pláne a német nyelvre nagyon nagy szükség van, a magyar nyelvecskével csak Kárpatoktól — Adriáig meg ott sem mindenütt — lehet menni, de a német nyelv, ho-hó az aztán a nyelv, még az ökönyelvénél is nagyobb.

Próbálj csak végig koldulni a világon, a német nyelvel mindenütt el lehet ám menni. Pl. Romániában, Törökországban, Olasz- és Spanyol, Orosz- és Franciaországban ki is dobnak vele s éhen is halhatsz miatta.

Óh de itt van közvetlen közelben a mi drága édes Ausztriánk, ahonnan minden üdv és áldás fakad, evvel az országgal

mi közeli érintkezésben vagyunk s vele való érintkezésben másképp nem boldogulhatunk, csak ha tudunk németül Magyarán mondva, már az egész magyar társadalomra ráraktak az osztrak piócat s az kiszípolozza utolsó csepp verünket is. — az igaz, hogy a legutolsó csepp vér a magyar nyelv, mert annyi becsülete még van a magyarnak, hogy utolsó cafrangnak ezt az egyet a cibilegnek meg megtartotta, katonáktól már azt is elvette.

Ostoba kisebbség, — közoktatásügyi miniszter ur, teged is van szerencsém ebbe a díszes komániába beszámítani — mi erre azt feleljük: Igaz, hogy ahány nyelvet tudunk, annyi ember vagyunk, tehát tanítsuk a gyermekeket családi körben, midőn erre eléggé megérett, angolra, franciára inkább, de nem nemetre körül vagyunk veve német bölcsességgel, német zenevel, német kulturával, német joggal, német nyelvel, majd ha gyermekeink megnőnek ezer gondjuk lesz, hogy a német salakot lerázzák magukról, ne mételeyezük meg már kora ifjúságában szűz magyar lelkületét, ne cseppegessünk kis gyermekünkbe mérget, mely majd megrázza a haza jövő oszlopait. Tanítsuk őket addig csak is magyarul, amíg ezt az anyanyelvet teljesen elsajátítják, mert hisz szomorúan tapasztaljuk, hogy ifjusagunk,

T Á R S A

Egy fűrt ősz haj.

— Kép a múltból. —

A Sümege-Szent-Gróth eredeti tárcája.

A dicsőség napjait éltek. Kezdték ébredni a nemzet s a véres harcok füstgomolyái közül magyogva emelkedett ki a trikolor, melyre ez volt írva:

»Szabadság, egyenlőség, testvériség!«

A távolból, északról es keletről ugyan valami véres moraj hangja zúgott át a Kárpatokon s befutotta a rémes hír az egész országot:

— Jön a muszka!

Megmozdult az északi kolosszus, a nehéz ügyök ott dübörögtek már a határszéleken, a tömör és ojtói szorosnál s a kozakok lovainak patkói alatt rengett és mozgott a föld.

Hanem ekkor megdöbbszant a székelyek szive is s ezt a dobbanást megérezte az egész ország.

Bennük, az »öreg apónak« meg akkor híre sem volt Erdély verzett földjén s a szabad székelyek fölött egy osztrak főtiszt, Gaal ezredes parancsnokolt.

Szentgyörgy minden pincéje, földalatti odúja fel-felgyökkel a szabad szó és szabad gondolkodás szellemébe, azt vartak, melyik órában vesztették el a szabadságukat a hazáért.

A vármegyeház dohos és nyirkos börtönében szenvedett hetek óta egy ifjú földbirtokos is. Pataki Zsigmond, kit menyasszonya oldala mellől hurcoltak el a föld alá, egyedül azért, mert ő szervezte a nemzetőri csapatot.

Nagy bűn, megbocsáthatatlan véték éppen elég ahhoz, hogy meghaljon érte.

Verőfényes, szép mősolygós tavaszi nap volt, a legszebb május reggele, mikor az osztrak ezredes kihirdette a foglyok előtt a halálos ítéletet s szuronyok között visszakísértette őket a — siralomházba.

Erre az ítéletre aztán végig nyílatott az egész Székelyföldön a szivetrázo jajszó.

Csend, megdöbbszant némaság szállott le a városra, bezárultak az ajtók s a tornyokban szólt egész nap a lélekharang.

Az utcákon fekete gyászruhás, fatyolós nők jártak, a férfiak pedig csoportosan, csapatokként hagyták el a várost, ki erre, ki arra.

Az előkelő nők egy küldöttsége felkereste a délutáni órákban a parancsnoklo ezredest.

Ifjú nők, serdülő leányok, elaggott anák, talpig gyászban, kisért szemekkel borulnak földre az egyenruhás tigris előtt s hivatkozva hazafiságára, részvétére, érzelmeire, zokogó hangon rimázkodtak az irtalmat, kegyelmet a férj, a testvér, a jó, fiu számára.

— Kételet a forradalmároknak! — válaszolt

nyersen az ezredes s kiutasította terméből a nőket.

Megszakadt hát az utolsó remény is, nincs már hatra semmi.

A ki mozdulni tudott, akkor éjszaka menekült, elhagyta a várost, hogy ne legyen tanúja a holnapi napnak, mikor elvériük Székelyország nemesisága.

A foglyok cellájában is nyomasztó csend volt, a közelgő halál ijesztő némasága.

Pataki Zsigát a felelő hajnal első sugara még ébren találta, a miat írta levelét menyasszonyának s mikor azt éppen bevezette, hatalmas dördülés ráta meg a börtön egész épületét.

Az ifjú összeresztent, megrázkódott egész testében.

— A halál! — sziszegte ajkai közül s felköltötte társait, hogy itt az idő, indulni kell a vesztőhely felé.

Hanem a dördülés újra ismétlődött, erősebben, hangosabban, a harangok is megkondultak s a börtön rácsos ablakán becsapódott valami bú-bajos dallam, a magyar nemzetörök jól ismert dala.

A magyar marscillaise!

— Hazám, menyasszonyom! — kiáltott fel mamoros örömmel az ifjú s épen bilincseit kezdte letépni, mikor benyomult ajtón, ablakon a székely nemzetörök.

mely a magyar és német nyelvet tanulta az iskolában, ha kilép onnan, nem tud magyarul, de németül sem tud. A tanítóknak minden ügybuzgalma, minden törekvése falra hányt borsó, mert a szellemileg amúgy is tulterhelt gyermek agyveleje nem tudja feldolgozni a tantárgyak tömkelegében a homlokegyenest ellenkező szellemmel bíró két nyelvnek a magyar és német nyelvnek szabályait.

Európában nincs ország hol a népis-kolában az illetők anvanyelvén kívül más nyelvet is kelljen tanulni, a más országok gyermekei abban az ösztönszerűen keletkező öntudatban neveltetnek fel, hogy ők az ő hazájuk gyermekei, az ő hazájuk nyelve, a nyelv szelleme erősíti, ébreszti bennük azt az öntudatot, hogy hazájuknak hű polgárai, nemzeti nyelvüknek buzgó fejlesztői lesznek, csak a magyar gyermeket akarják sokan — bár nem celzatosan — de szűk látókörük miatt — már zsenge korban kivetkőztetni nemzeti múltjukból, hadd tudják meg, hogy a dicső dualizmus szülöttjei, nekik kell németül tanulni s ez által saját nyelvük szabályait elhanyagolni, elfelejteni.

Igenis tanuljanak gyermekeink németül, de akkor és abban a korban, mikor már tudatában vannak, hogy ők magyarok lelkeik igazában, mikor már fel tudják fogni, hogy műveltségük és kiképezetésük szempontjából szükséges a német nyelv, de 6—10 éves gyermekeket a népisiskolában németre tanítani annyi, mint elfajítani, elnemzetiesíteni a haza jövője támaszait.

A közellátók praktikus szempontból fogják fel a dolgot. Jó Istenem, milyen praktikusak is vagyunk mi. Abba a gyermekbe beoltják a német nyelvet s a nyelvvel a szellemet, majd később, ha megnő, fog tudni az országot előzőnő német vígceccel beszélni, a német gyárosokkal levelezni. Kereskedelmi és iparcikkeket, összes szükségleteit a vigécek és a német gyárosok fogják neki szállítani. A magyar szabók, suszterek, gyárosok hadd vesszenek éhen. Nézzük csak kisvárosi iparosainkat, alig van meg a mindennapi kenyerük, mert a művelt németül tudó magyar nemzeti érzülettől át nem hatott egyes lakosok külföldről, Ausztriából rendelnek meg mindent.

Az ezredik év itt van, ezer veszedelem és csapás érte nemzetünket s ha nemzeti nyelvünket nem védtek volna s tartottak volna fenn lángszellemű nagyjaink, akkor romhalmaz és kőomladék jelölne a helyet, ahol az Árpádok utódjai látkak.

Ne engedjük ifjúságunkat kivetkőzni nemzeti múltjukból, nekünk egy új magyar fajt kell nevelnünk, mely méltó legyen az ősök ősehez, bástyázzuk körül acél-falakkal és küzdjünk életre — halálra a magyar nyelvért és magyar szellemért, hogy az új ezredévben ne essék meg az a hallatlan gyalázat, hogy hitvány gazemberek sárba merik tiporni szent zászlóinkat, nemzeti szincinket, nemzeti bécsiületünket.

A szabadságot meghozta egy óra, az utolsó pillanat.

A Gábor Áron agyui még bombolték a zavaros Olt-partjan, mikor az ezredes darabokra tépve, kiléhelte utolsó sóhaját Szent-György verasztott piacán.

Ez volt a háromszéki székek első diadala. Pataki Zsigmond szerelmesen, boldogan dől menyasszonya karjaiba a győzelem reggelén, ki babonás felelemmel nézte jegyesének fekete haja között azt a hófehér furtót, mely bearnyékolta borús homlokát.

És nézte az ifjú is, sokaig hosszasan. Bizony fehér volt az, csupa ezüstszínű, ősz furt. Emléke a halál éjszakájának, emléke a trikolor örök dicsőségének.

Bibó Lajos

Hála Istennek van egy hadseregünk, férfiak és amazonokból, mely fennen lobogtatja ezt a zászlót. Huszonhatezer harcdezt katoná, magyar nepranitók és néptanítók az ezredév küszöbén boruljon le a nemzet előttetek. Amíg lesznek Éles Károlyok addig nem feltém en a magyar fajt, a magyar ifjúságot s a magyar nyelvet.*

A Takáchok, Mildek, Kondorok, Kovácsok, Talabéroknek lelkülete irányt fogadni jövő nemzedékünknek. Hazánkért, nemzetünkért, nyelvünkért veletek fog menni mindenki, a ki magyar. Hígyjétek el nekem, hogy ti győztetek!

Dr. Székely Albert

* E mondat törlesztése cikkirő ur nem egyezett bele, Szék.

Anyagi helyzetünk.

II.

Első cikkünkben sürgettük népünk anyagi helyzetének javítását, e cikkünk tárgya egy-két módozat megbeszélése lesz, melyekkel népünknek anyagi emelkedését elősegíthetők.

Első és főforrás mindenestre a Harszt értékesítése volna. De erről nem írunk többet. Eleget sürgettük, de szavunk a pusztában kiáltó szavaként hangzott el. Az összes eredmény egy városi bizottság kiküldése volt, mely eddig még semmit sem tett. A százezreket jövődélmező tőke ott hever haszon nélkül, bitangásban. Fájdalmas érzéssel konstatáljuk ezt, de megnyugtató az, hogy mi kötelességünket teljesítettük.

Kisebb, de még sem megvetendő jövődélmet nyujtana városunk lakosságának a gyümölcsstermesztés. Szőlőinkre ki van mondva a halálos ítélet. A fillokszerá lassan bár, de biztosan terjed. Ezzel pedig nevezetes jövődélmező esünk el. E jövődélmező pótlásáról már most gondoskodnunk kell. Ezt célozza a gyümölcsstermesztés, melyet annyira kellene fokoznunk, hogy ne csak mi magunk né szoruljunk idegen természetnyre, hanem ellenkezőleg idegen piacokat is láthassunk el vele. Mert jelenleg úgy állunk, hogy télen a vasmegeyi vagy stájer hiencnek silány fűzfalmája nálunk valóságos cukros falat. Mennyivel nemesebb, értékesebb gyümölcsöt termelhetnénk mi kedvezőbb talaj és éghajlati viszonyainknál fogva s ebbeli produkciónk ez ideit említésre sem méltó. Vannak városok, melyeknek lakossága százezreket vesz be a gyümölcsből, mi meg pénzt adunk ki érte.

Vajha akadna valaki, aki a kezdeményezést kezébe venné s népünknek az üdvös példát bemutatná. Ez bizonyára követni fogja, hisz évek óta a városnak csinos és jól kezelt faiskolájában oktatják az iskolás gyermekeket is, csakhogy az ott elhittett mag az életben nem igen kél ki. Talán az is oka, hogy a faiskola kintülő talaja után — mint sokan állítják — az ojtványok egy része nem fogamzik meg a kiültetés után. At kellene hát a faiskolát helyezni silányabb minőségű földbe, közelebb a városhoz, a mostani területet pedig a faiskolakezelő javadatmázására lehetné fordítani.

A fatenyésztés emelésére első sorban az érdeklődést, a kedvet és a fa iránti szeretetet kell fölkelteni népünknel. Erre nézve szállítsák le az ojtványok árát a minimumra. Az is jó volna, ha mindegyik IV. oszt tan ki az iskolát elhagyja, egy-egy fácskát kapna ajándékba, azt kiültetné otthon az udvarra, a kertbe vagy akár az útszélre, az az övé lenne, gondozná, ápolná. Amerikában mindez ünnepélylyel megy végbe. Az évenként tartott faünnepélyen az egész község résztvesz s az apró gyermekekkel együtt örvend.

Hogy a gyümölcsből népünk jövődél

met húzzon mielőbb, már ez időszakban kellene az ügyet megkezdeni, mert minden elhalogatott idő évekkel hátráltatja ezt.

A szegényebb néposztály számára szép jövődélmet hajtana a selyemhernyó tenyésztése is. Itt első teendőnk volna az eper (szeder) fák ültetése, mely az egésznek alapja. A kormány erre vonatkozólag megvette az első lepest. Már évvel előbb az országutakat eperfákkal szegélyezte be. Kár, hogy igen sok a kedvezőtlen időjárás stb. miatt elpusztult s eddig pótlást nem nyert.

Ez érdemben az eluljárásnak is meg kellene tennie a magáét. Van néhány per városunkban, melyeket be lehetne ültetni eperfákkal. Nemcsak városunk csinosodása és közegészségügye nyerne ezzel, hanem alapját vetné meg a selyemhernyó tenyésztésének is.

Sokan talán kicsinylő mosolylyal fogadják ez ajánlatunkat. Ezeknek gyelmébe ajánljuk, hogy pl. Bács-Bodrogvármegye évenként fél millió forintot rak zsebre selyemgubókért. Bizonyára nem megvetendő összeg, mely az utolsó krajcárig a szegény nép zsebébe vándorol. Hazánk legnagyobb részében, így vidékünkön is e jövődélmező ismeretlen valami. Innen van, hogy évenként több millió forintot ad ki Magyarország a külföldnek selyemmarukért.

Népünk terheinek könnyítésére szolgálna az is, ha városunk, mint jogi testület vagyónának jövődélmet fokozná. Az ez uton nyert többlet alább szállítaná a községi pótlékot, melyet az eluljáróság a jövő évre 63%-ban irányzott elő, de a képviselőtestület az erdőjövődélmező fölelemelésével s a törlesztés eljétesével 459%-ban állapított meg. Így is 14%-kal szökött fel egyszerre a pótlék s bizony mégis kétséges, vajjon az előirányzat realis lesz-e, a bevételek födözik-e a kiadásokat, annál is inkább, mert a jelen év sanyarsága az adóhátralekokat emelni fogja. Kellene tehát módokról gondoskodni, melyekkel a téglagyár, az erdő, a földek és kőfejtő bevételeit emelni lehetne. Erre vonatkozólag mi, kik az ügyeket nem ismerjük, pozitív javaslatokat nem tehetünk, melegen ajánljuk azonban az egyik gyűlésen dr. Jónváry Géza városi képviselőtől felvetett eszmét, a város adósságainak amortizációját, mert így a fizetett kamatokkal egyszersmind a tőkét is törlesztjük.

Jelenleg az adósságtörlesztés évről évre jámbor óhajtat marad, míg amortizációval a fizetett kamatokkal a tőkét is törlesztetők.

Végül ne vádoljanak azzal, hogy nagyon fekete színben látjuk az állapotokat, s ne vigasztaljon a tudat, hogy a szomszéd városok épp akkora vagy tán nagyobb községi adóval terhelvekk. Kicsi adó is sok, ha nincs elegendő forrás, melyből a nép terhei fizetésére merítsen. Nálunk pedig nincs. Azért melegen ajánljuk a felhozott eszmék felkarolását. Aki pedig egyéb eszmével is rendelkezik, aljon elő vele, lapunkat szívesen megnyitjuk számára.

Éles Károly.

A nemzeti színház pályázathirdetése.

A nemzeti színház igazgatósága a következő pályázati hirdetést tette közzé:

Pörzsolt Kalmár a Fővárosi Lapok felölös szerkesztője, a nemzeti színház igazgatóságának egyezer koronát ajánlott föl azon célból, hogy ez összeget a jelenkori magyar tarsadalmi életből vett szünmre drámai pályázatul tuzze ki.

A pályázat föltetelei a következők:

1. Az 1000 korona jutalom csak annak a műnek ítelhető oda és adható ki, a melyet a bizottság többsége érdemesnek vel arra, hogy a nemzeti színházban előadassék és a mely színpadi sikert ígér.

Ha előadásra érdemes mű nem találatték, a pályadíj nem adatik ki, hanem újabb pályázat fog hirdetettji.

2. Pályázhat minden olyan középfajta

egész estét betöltő színmű, melynek tárgya a jelenkori magyar társadalmi életből van merítve.

3. A beküldés határideje f. évi november hó 30-ika. Az eredményt a bizottság legkésőbb 1896. évi február hó 1-én fogja kihirdetni.

4. A pályanyertes mű — színe hozatván — a nemzeti színház által az eredeti darabok szerzőinek fizetni szokott rendes irói százalékban is részesül.

5. Egyébként a pályanyertes mű a szerző tulajdona marad, de a nemzeti színházat megelőzőleg sehol másutt színe nem hozható. A darab kinyomatási joga a „Fővárosi Lapokat,” illetve az Athenaeum nyomdái és irodalmi részvénytársaságot illeti.

6. A pályaművek idegen kézzel tisztán és olvashatóan írva, lapszámozva és bekötve a nemzeti színház igazgatóságához küldendők; a szerző nevét, polgári állását és lakhelyét rejtő pecsétes levélben ugyanaz a jellege álljon, mint a pályamű homlokán. Álnév alatt pályázónak a jutalom nem adatik ki.

A pecsétes levélben netalán följegyzett kikötések, föltételek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok nem adtnak vissza.

A nemzeti színház igazgatósága.

Hirek.

— **Színház.** Szombaton f. hó 2-án Madách remeke, Az ember tragédiája nagy közönséget vonzott a színházba. A darab előadása teljesen kielégítette a közönséget. Ez első sorban Lévy érdeme, ki Lucifer nehéz szerepét igazi művészi alkotásban mutatta be. A maszk, a szem és arcjáték, a száj és az egész testtartás mind közreműködött abban, hogy a sugas nélkül végiszavalt szerep. éléltűen bemutassa Lucifernek intrikus jellemét. A közönség legmelegebb elismeréssel fogadta a művészi játékot s Levayt számtalan tapsal, kihívással jutalmazta. Balog igen pompás Adám alak, Szücs Margit pedig kitűnő Eva volt. E három szerep ily jó kezekben vidéki színpadokon is kiváló művelvézetet nyújt a közönségnek s egészen elfelejteti a nagy színpadok fényes dekorációit. Vasárnap újra adták e darabot szintén szép számú közönség jelenlétében. Hétfőn utolsó előadásul a Banya mester operett került színe. Nagyszámú közönség nézte végig az utolsó előadást. A címszerepben Batori igen jó alakot nyújtott. A darab komikumát Toldi (Zwack) és Bercsényi G. (Elfrida) jól kiaknálták. Mindketten sok tapsot kaptak. Úgyes játszóttak Kovács Ilka (Nelli), Völgyi Ilonka (Frichtenau grófkisasszony) és Sárközi Blanka (Roderik), élénken hozzájárulva az est sikeréhez. A busueloadáson a közönség jól mulatott. Tőlünk a szintarsulat f. hó 7-én Alsó-Lendvára távozott.

— **Eljegyzés.** Salamon Ferenc, a nyiradi csendőrőrs vezetője eljegyezte Reich Lujza kisasszonyt, Reich István urodalmi bodnár kedves leányát.

— **Munkaműhely.** A város képviselőtestülete folyamodott a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a sümegi felsőleányiskolával kapcsolatban szervezendő női munkaműhely tanítóját díjazni szíveskedjék. A vallás- és közoktatásügyi miniszter leirt az iskolabizottsághoz, hogy a kérelemnek földözöt hiányában eleget nem tehet.

— **Geográfia.** Tanítónő — Míróli híres Munkács város? — Kérem, néni, itt született Goldstein Számi.

— **Lakodalmak, keresztelők elfogyasztott szeszért nem kell italmérsi adót fizetni.** Az állami italmérsi jövedékről szóló 1888. évi XXXV. t. c. 5. §-a szerint a szesznek italmérsi adótól mentesen 100 litert tevő vagy azt meghaladó mennyiségben való beszerzése ahhoz a föltételhez van kötve, hogy a szesz kizárólag saját használatra, vagy házi szükségletre (egy kenyéren levő háznép és cselédség részére, a kik napi bérükön kívül szeszjándósságban is részesülnek) fordíttassék. Egy alkalommal kérdésbe jött az, hogy a nagyobb vendégségekre, lakodalmak, keresztelők vett bor nem esik-e italmérsi adó alá, mert hiszen ily alkalmakkor nemcsak a rendes házi fogyasztásról lehet szó. A pénzügyminiszter akként döntötte el, hogy ily alkalmakkor sem esik a szesz italmérsi adó alá, mert a szesznek vendégekké váló eifogyasztása a házi szükséglet fogalmát nem lépi túl s így italmérsi fogalma alá nem esik.

— **Az első vegyes házások Zala-Egerszegen.** Zala-Egerszegen f. hó 6-an volt az első vegyes gólgári házasság. Rechnitz Sándor izraelita vallású közjegyzői irnok lepett frigrre Krób Matild róm. kat. vallású kisasszonnyal, néhai Krób Pal tantelgyelő leányával.

— **Előmunkálati engedélyek.** A kereskedelemügyi miniszter gróf Batthyányi Tivadar s dr. Mandel Pál orsz. gyűlési képviselőknél és K. Hajós Mihály ügyvédnek, a Magyar Államvasutak So-

mogy-Szobbi állomásától Iháros-Berény és Pogány-Szt-Péter irányában a Déli Vasut N.-Kanizsa állomásáig dr. Mandel Pal országgyűlési képviselőnek és K. Hajós Mihály ügyvédnek, a dunántúli helvi érdeku vasutak Csömöden állomásától Paka, Dömezőld, Kányavár, Lásztonya és Varföld irányában Banok Szent-Györgyig vezetőndő gőzmozdonyu helyi érdeku vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Meghívó.** A sümegi r. kat. tanítókör f. évi nov. 16-an d. e. 10 órákor a felső-leányiskola helyiségeben gyulest tart, melyre a tagok és a tanagy iránt érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Targy: 1. Elnöki jelentés. 2. A közügyességi oktatás szerepe az iskolai nevelésben és annak jelenlegi állapota hazánkban és külföldön. Svédországi tanulmánya alapján előadja Stefanek János Tapolcáról. 3. A fanemesítés és kertészter a kézügyesítés közé számítható-e s hogyan vezessük előbbit, hogy tökéletes legyen. Felolvasó: Könyve József. — Sümeg, 1895. november 9. é.

Mild Mihály egyházi és Banfi Alajos v. elnök.

— **Tanítónő választás.** Csáktornyan a községi elemi iskolához osztálytanítónővé Fischer-Dugovits Betti eddigi kézimunka tanítónőt választották meg.

— **Mogyebizottsági tag.** Dobronakon megyei törvh. biz. tagga a lemondott Hirschmann Ferenc helyebe Hirschmann Leót választották meg.

— **A zalavölgyi vasút.** Mint értesülünk, a zalavölgyi vasutat, ha valami akadály közbe nem jő, december 1-én átadják a forgalomnak. Állomások lesznek: Zala-Szent-Gróth, Zala-Szent-László, Kehida, Csány, Bókaháza (feltételes megállóhely), Zala-Apáti, Sármelek, Balaton-Szent-György.

— **Fásítás.** A földmivelésügyi miniszter Sümeg városának 40,000 darab lenyőcsemétét utalványozott fásítási celokra.

— **Csáktornya város képviselőtestülete** a Hattyu vendéglő épületét Friedl Janos szentgottardi vendégszék 28000 ftért örökön eladta.

— **Rokoni szeretet.** F. hó 3-an este 8 órákor hazafelé ballagott Péber Lajos helybeli parasztleány. Egyszercsak mellette terem Giber Tivadar nevű unokatestvere s megvető kicsinyléssel kiált rá: „Hát még te is legény vagy” s a választ be sem varva, előrántotta kesét és ezt Péber vállába és balszemöldökébe vágta. A rendőrök hamarosan elcsípték az atyafisagos szerettől áthatott duhajkodó legényt, akinek majd a dutyiban elég ideje lesz elmélkedni az V. parancsról: Ne öl!

— **Tűz.** F. hó 9-én délután Csabrendeken a csordás-haz kigyuladt. A gyors csabrendeki tűzoltóság nyomban a helyszínen termett, a tüzet csakhamar lokalizálta, úgy hogy csak a feltető égett le.

— **Zalamegye szőlőszete és borászata a millenniumi kiállításon.** A zalamegyei exredéves kiállítást rendező helybizottság által megválasztott III. szőlőszeti és borászati csoport albizottságának még 1894. évi június hó 30-an Keszthelyen tartott ülésén elhatározták, hogy a zalamegyei szőlőbirtokosok a millenniumi kiállításon kollektív vesznek részt s hogy a folyó évi november hó végéig dr. Csanády Gusztáv a gazdasági tanítványt igazgatójához Keszthelyre beküldendő borok a tulajdonos költsége nélkül palackképesekké tétetnek, az előirt módon palackoztatnak és a kiállításra a tulajdonos neve alatt elküldetnek. Az ily együttes kiállítás azonban csak akkor bír kellő súlylyal és csak akkor biztosítja a kívánt sikert, ha a kiállító nagy száma és a kiállított tárgyak sokasága az általános érdeklődést bizonyítja. Ezért, de mert Zalamegyében a mezőgazdaság legfontosabb ága a szőlőszet, miután 42000 k. hold szőlője van, tehát kell hogy ennek külsőleg is jelet adja, miért is az említett kiállítási csoport jegyzője (Tus Antal vincelleriskolai igazgató Tapolcan) ez uton is felkéri a szőlőtermelőket, hogy a kiállításon minél számosabban vegyenek részt s úgy a szőlő, mint a bor s úgy a szőlő, mint a bor kiállításra vonatkozó bejelentéseiket mielőbb tegyék meg s kiállítási bejelentő izekért hozzá forduljanak.

— **Nyelvben él a nemzet.** A nagykanizsai sörgyár igen nemes oldalról mutatta be a magyar lovgagias jellemet. Mig a zagrabi egyetem ifjusagvak duhében neki rontott Szent Istvan birodalma szent lobogójának, azt bemocskolta, elégette, addig a nagykanizsai sörgyár nemes bosszútól indítatva, nekünk is horvát felirattal ellátott soros uvegeket küld, hogy megmutassa: ime mi nem vagyunk sovíniszta, mi békességben akarunk élni a horvát testverekkel s nyelvüket jobban megbecsüljük, mint az edes magunkét. Amde Simonics György kávé nem osztozott e nemes felfogásban s a horvát feliratu uvegeket szépen visszaexpediálta. Közönségünknek nemcsak a horvát felirat, hanem az uvegek tartalma is — tulságos keserű lett volna. Ettől kímélte meg őt Simonics kávé.

— **Visszaemlékezés.** Santa Antal, a nemzeti színháznak a mult napokban nyugalomba vonult érdemes tagja, a klasszikus szakácsok, inasok stb. oly pompás személyesítője, színjatszó pályáját Sümegen 1856. május 17-én kezdette meg Szuper Károly társulatánál. A Vak Béla című drama egyik szerepében lépett föl először. A közönség meleg rokonszennvel fogadta a fiatal színész-

s ez bizonyára buzdító hatással lehetett további pályára, melynek legnagyobb része a nemzeti színház deszkáin vonult végig.

— **Népfőlkölök figyelmebe.** A népfőlkölés szolgálatára képtelennek jelentkező védköteles állapotát orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni, melyet a járási, községi és körorvosok bélyeg- és díjmentesen kötelesek kiállítani.

— **Halálozás.** Kaufmann Ede, a főváros VI. kerületének választmányi tagja Budapesten meghalt. Temetése 6-an ment végbe, hol Kohn Samuel főrabbi megható gyászbeszédet mondott, kiemelve az elhunytak polgári és emberbaráti érdemeit. A boldogult sümegi születésű volt s városunkban egy nagy hazat és nagykiterjedésű szőlőbirtokot hagyott hátra.

— **Csáktornyan** nov. 2-án volt az első polgári házasság. Molnar József városbíró ekkor adta össze Bubeck Andras földművest Reich Mária hajadonnal.

— **Gyanu miatt.** Érdekes eset foglalkoztatta néhány nap óta a keszthelyi közönséget. Folyó hó 1-én két csendőr Kluger gyenes-díasi koresmárost bekísérte a csendőr tanyára és ott tartotta 24 óráig. Kluger letartóztatásának oka az volt, hogy egy gyenes-díasi ember 5 forintot váltott nála s ő adott érte 6 koronát és 2 ezüst frtot. A gyenesi embernek a felesége venni akart a piacon valamit, de nem vették el tőle a pénzt, mert hamisnak látszott. A csendőrök kezébe kerülvén a pénz, a szolgabírósnál, később pedig az adóhivatalnál mutatták be, hol a pénzt hamisnak találták s ennek alapján kísérték be a csendőrök Klugert, s egyuttal hazkutatást is tartottak, de semmit sem fedeztek fel a háznál. A pénzeket az illetékes hatósághoz Budapestre küldte el a járásbírósgal megvizsgálás végett.

— **Zenekar.** A tavasszal feloszlott cigánybanda Vadas Gyula vezetése alatt jó erőkből újra megalakult s ügyes játékkal a kényesebb igényt is kielégíti.

— **A Magyar Hirlap** a régi jó független budapesti napilap. Ellenzekei a szó nemes értelmében. Politikai és társadalmi vezércikkirőinek kara, Horváth Gyulával az élükön: bátran szembeáll minden hatalommal és előítélettel. A „Magyar Hirlap” politikai dolgokban a legbővebb és legfrissebb információkat nyújtja. A magyar társadalmat érdeklők újságai: első kézből, azon frissen és élvezetes formában jelennek meg benne. Különös érdekű s „Társaság” című új napi rovata. A vidék eseményeiről táviratok utján értesül, levelezői kara a legjobban van szervezve. Nem pusztan Magyarországon, hanem a külföldön is. A külföldi hírek tekintetében is kiállja a versenyt a legelőbb világlapokkal is. Gazdálkodó értesítést küld a termés arairól, bérzei arfolyámairól, külön levélben, minden délután. E jelentéseket minden előfizető megkapja. díjtanul, a ki eziránt levélben a „Magyar Hirlap”-hoz fordul. A budapesti hirszolgálat a legkitűnőbb kezekben van. Szépirodalmi közlései: évenkint sok kötetre megy. A legjelesebb tárcairókat allandó és kizárólagos szerszódés köti a „Magyar Hirlap”-hoz. Regény közlése — könyvalakban — a legjobbak, a mit csak a mai irodalom nyuit. Most kezdi még Marc Twain a legnagyobb élő humorista regényét. Még az új félévben közölni fogja Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Bródy Sandor és Tóth Béla egy-egy nagyobb eredeti munkáját. A „Magyar Hirlap” melléklapja: a „Kis Világ” — képes heti gyermekújság — és az „Évszak” pompás divatlap. A megnövekedett terjedelem, az alkalmi meglepetések és ajándékok dacára az előfizetés a régi, egy hónapra 1 ft 20 kr. A szerkesztők a régiek Horváth Gyula és Fenyő Sandor. Kiadóhivatal VII. József-körut 47. szám.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1. évi október hó 1-től.

Ukk — Tapolca.

Ukkról indul: reggel 7 ó. 35 p. 11 ó 41 p. d. u. 3 ó. 40 p. és este 7 ó. 25 p. — **Zala-Gógánfáról** indul: reggel 7 ó. 42 p. 11 ó 48 p. d. u. 3 ó. 47 p. és este 7 ó. 32 p. — **Sümegről** indul: reggel 8 ó. 16 p. d. u. 12 ó. 17 p. 4 ó. 16 p. és este 8 ó. 1 p. — **Lesence-Tomajról** indul: reggel 8 ó. 52 p. d. u. 12 ó. 53 p. 4 ó 52 p. és este 8 ó. 37 p. — **Tapolcára** érkezik: reggel 9 ó. 3 p. d. u. 1 ó 4 p. 5 ó. 3 p. és este 8 óra 48 perckor.

Tapolcáról indul reggel 5 ó. 20 p. 9 ó 37 p. d. u. 1 ó. 35 p. és 5 ó. 21 p. — **Lesence-Tomajról** indul reggel 5 ó. 34 p. 9 ó. 51 p. d. u. 1 ó. 49 p. és 5 ó. 35 p. — **Sümegről** indul reggel 6 ó. 25 p. 10 ó. 42 p. d. u. 2 ó. 40 p. és este 6 ó 30 p. — **Zala-Gógánfáról** indul reggel 6 ó. 42 p. 10 ó. 59 p., d. u. 2 ó. 57 p., és este 6 ó. 47 p. — **Ukkra** érkezik reggel 6 ó 50 p. 11 ó. 7 p. d. u. 3 ó. 5 p. és este 6 ó. 55 perckor.

— **Budapesti Hirlap.** Az újságcsinálás egyik főfeladata: a közönség helyes, gyors és pontos értesítése. Még száz éve sincs annak, hogy a magyar sajtó csak a Bécsből ka pott legmagasabb ca-

gedélyei vehetett tudomást a külföld eseményeiről így is csak hetek múlva. Ma huszonnégy óra nem mulhat el, hogy a közönséget ne értesítsük nemcsak hazánk, hanem az egész világ nevezetesebb eseményeiről. Távirat, telefon, éber levelező a világ mind a négy tájékáról s az ország minden népesebb pontjáról hirt adnak mindarról, a mi igényt tarthat a művelt ember érdeklődésére. Tduósításaink e rengetegéből kiválogatni és megrostalni, ügyesen és tetszetősen feldolgozni azt, a mi a közönségre nézve szükséges, hasznos és érdekös: ebben a Budapesti Hírlap fennállása óta utol nem ert példaadással járt elől, mert szerkesztőségünket az a meggyőző és vezeti munkájában hogy a közönség semmit sem várhat el annyira újságaitól, mint azt, hogy pontosan, megbízhatóan és lelkiismeretesen legyen tájékoztatva. Ez a közönség igazi anyagi és közművelődési érdeke, ez a mai zsurnalisztika fejlődési iránya. Ott pedig, nevezetesen azokban a rovatokban ahol magának a Budapesti Hírlapnak a véleménye, ítélete, iránya. karaktere, egyszerűen egyénisége nyilatkozik meg, tizennégy évi tűzpróba után mar mindenki tudja, hogy mit varhat a Budapesti Hírlaptól. Az előfizetési feltételek a következők: egy hónapra 1 frt. 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr., félévre 7 frt. egész évre 14 frt. Vidékről legzélszerűbb a postautalványon való előfizetés. Czim: Budapest Hírlap kiadóhivatala Budapesten, VIII. kerület Rökk Szilárd-utca 4 szám és József-körút 5 sz.

Felelős szerkesztő:
ELES KÁROLY.
Főmunkatárs:
STAMPAY MIKLÓS.
Kiadótulajdonos:
HORVÁT GÁBOR.

266c. szám/tk. 1895.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY KIVONATA.

A sümegi kir. jbiróság, mint tdkvl hatóság közhírré teszi, hogy a Közkincstar végrehajthatónak Bódai István végrehajtást szenvedő elleni 218 frt 28 kr. tökkövelteles és járulékal iránt végrehajtási ügyében a zala-egerszegi kir. törvényszék, a sümegi kir. jbiróság területén levő Szent-Gróth-polgárvároson fekvő, a szent-gróth-pvárosi 279 sz. számú tjkvben Bódai István tulajdonaul felvett külön-külön elárverendő következő ingatlanokra u. m. 1. a f. 1374 hrsz. alattira 38 frtbn, 2. a f. 1375 hrsz. alattira 254 frtban, 3. a f. 1378 hrsz. alattira 596 frtban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1895. évi november hó 29-ik napján d. e. 10 órakor Szent-Gróth-polgárvároson a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 3 frt 80 krt. 25 frt 44 krt és 59 frt 60 krt, készpénzben, vagy az 1881. 60 t. c. 42 §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60 t. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tdkvi hatóság. Sümegen. 1895. évi angusztnus 1.én.

Dr. FELEKI,
kir. aljbiró.

Alulirottak tisztelettel kijelentjük, hogy saját behozott eredeti OLD JAMAICA RUM, valamint OROSZ és CHINAI THEÁIM kizárólagos elárusítását Sümeg és vidékére BÓDIS MÁTYÁS füszer, csemege és borkereskedőnek engedték át.

London, 1895. október hó.

Heynssen & Co LONDON
Fárrington Street.

Nyomatott Horvát Gábor nyomdájában Sümegen:

GOTTSCHLIG
AGOSTON

JÓZSEF FŐHERCEG ó csás. és kir. fensége udvari szállítója. FÜLÖP szász Coburg-Gothai herceg ó kir. fens. szállítója. Sürgöncim: GOTTSCHLIG BUDAPEST. TELEFON 67-89.

tea-, rum- és COGNAC

nagykereskedő

BUDAPEST,

Központi iroda: IV., Váci-utca 4 szám.

Raktárak:

IV., Váci-utca 6 sz. a „Mandarinhoz“ | VI., Andrassy-ut 23., „Hong-Cong városához“
a Városház-tér mellett. | a kir. opera átellenében.

IV., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán, a „Japán nőhöz.“

Kiviteli pincek:

X. Kőbánya, Füzér-utca 9. szám.

Bizományi raktár:

Darnay Kálmán urnál Sümegen.

Közvetlen behozatalu valódi chinai és orosz karaván-teák, Jamaika, Brazíliai és Cuba-rumok, francia cognacok, likörök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban. eredeti árak mellett. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Alulirottak tisztelettel kijelentjük, hogy saját behozott eredeti OLD JAMAICA RUM, valamint OROSZ és CHINAI THEÁIM kizárólagos elárusítását Sümeg és vidékére BÓDIS MÁTYÁS füszer, csemege és borkereskedőnek engedték át.

London, 1895. október hó.

Heynssen & Co LONDON
Fárrington Street.

Nyomatott Horvát Gábor nyomdájában Sümegen: